

НЕОЛИБЕРАЛНАТА ПЛАТФОРМА НА ПРЕХОДА КЪМ ПАЗАРНА ИКОНОМИКА - ОСОБЕНОСТИ И ПОСЛЕДСТВИЯ

Разгледани са в сравнителен план пазарните реформи в страните от Централна и Източна Европа (СЦИЕ) и Китай, както и последствията от тяхното осъществяване. Отстоява се тезата, че доктрината на неолиберализма, която е в основата на Вашингтонския консенсус и дейността на МВФ, е от решаващо значение за прилагането на "прорецесионния" модел на прехода към пазарна икономика в СЦИЕ.

Анализирани са съдържанието и причините за възникване на Вашингтонския консенсус и е акцентирано се върху негативните последствия от неговото прилагане в процеса на реформи в СЦИЕ и по-специално върху следните аспекти: объркване на цели и средства в модела на пазарната реформа, както и в методиките за оценяване на постигнатите резултати; забавяне на институционалната реформа; генериране на негативни шокове върху вътрешното и външното търсене; създаване на условия за разрастване на бедността, корупцията и престъпността.

JEL: F02; N20; P51

Дискусията относно същността и закономерностите на прехода към пазарна икономика продължава с нестихваща сила. Положителна тенденция в нейното развитие е нарастващата комплексност и консистентност. Тя намира израз в интегрирането на обекта на изследване – в обединяването на натрупания опит при провеждането на пазарната реформа в страните от Централна и Източна Европа и в региона на Източна Азия. Така става възможно да се осъществява пълноценен сравнителен анализ на разнородни модели и стратегии, както и на резултатите от тяхното прилагане. Това е голямо предизвикателство за икономическата теория, защото трябва да се намери обяснение за колосалната разлика в показателите (вж. табл. 1), отразяващи последствията от пазарната реформа в двата региона.

Преходът към пазарна икономика в Китай започва през 1978 г. и поставя началото на уникален епизод в световната стопанска история - устойчив дългосрочен икономически растеж с изключително високи темпове, реализиран в условията на умерена инфлация и финансова стабилност. На този фон резултатите от първите 10 години на пазарната реформа в СЦИЕ са, меко казано, разочароващи. В началото на прехода в региона се разрази непозната по мащабите си рецесия, в сравнение с

